

Styrelsen for Evaluering og
Kvalitetsudvikling af
Grundskolen

Snaregade 10A
1205 København K.
Tlf. 3392 6200
Fax 3392 6182
E-mail
skolestyrelsen@skolestyrelsen
.dk

De nationale test - status for udviklingen og forslag til plan for ibrugtagning af testene

20. oktober 2008
Sags nr.:
019.453.011

I januar 2008 besluttede undervisningsministeren sammen med forligspartierne bag folkeskoleloven, at 2008 skal fungere som øve- og prøveår for de nationale test. I stedet for at gennemføre obligatoriske test anvendes året til fortsat udvikling, kvalitetssikring og afprøvning af opgaver til testene.

Forslaget om at anvende 2008 som øve- og prøveår blev fremsat for forligskredsen i et notat fra Skolestyrelsen af 21. januar 2008. Heraf fremgik det, at der sigtes mod at gennemføre næste obligatoriske testrunde i skoleåret 2008/09. Det fremgik samtidig af notatet, at den videre tidsplan skulle tages med forbehold for, om leverandøren af de nationale test, COWI, ville være i stand til at levere test af den rette kvalitet inden for de aftalte tidsrammer. Skolestyrelsen anførte, at forligskredsen i efteråret 2008 kunne forvente at blive orienteret nærmere om, hvornår det er muligt at tage testene i brug.

Skolestyrelsen giver i dette notat den lovede orientering om ibrugtagning af testene. Notatet indeholder en status for udviklingen af testene og et forslag til en konkret plan for, hvornår testene tages i brug.

Notatet indledes med en opsummering af baggrunden for øve- og prøveåret og af indholdet i det forlig, der blev indgået med COWI i juni 2008.

Baggrund

Øve- og prøveåret blev besluttet som følge af en evaluering fra oktober 2007 af den første udgave af de nationale test. Evalueringen pegede på, at testsystemet grundlæggende er valgt, men at de opgaver, der var blevet udviklet til den første udgave af testene, ikke var gode nok.

I øve- og prøveåret gennemføres en række aktiviteter, som skal medvirke til, at den næste udgave af testene lever op til kvalitetskravene og de anbefalinger, der er fremført i evalueringen. De vigtigste aktiviteter er:

Produktion af testopgaver

COWI og COWIs underleverandører tilretter produktionen af testopgaver med udgangspunkt i de anbefalinger, der er blevet fremført i evalueringen.

Afprøvning af testopgaver

Alle testopgaver afprøves på et stort antal elever (ca. 700 elever pr. opgave). Afprøvningen forløber ad flere omgange i løbet af 2008, og der bliver i alt involveret 800-900 skoler. På baggrund af afprøvningen gennemføres en såkaldt Rasch-analyse, der fastsætter opgavernes sværhedsgrad. Analysen forkaster samtidig de opgaver, der ikke lever op til visse psykometriske (dvs. teststatistiske) krav, eksempelvis et krav om, at en opgave kun må have ét rigtigt svar. Afprøvningen er nødvendig for, at testene kan fungere som adaptive test, hvor testenes sværhedsgrad automatisk tilpasser sig den enkelte elev.

Kvalitetssikring af testopgaver

Forud for afprøvningen gennemgår sagkyndige udpeget af Skolestyrelsen samtlige opgaver med henblik på at godkende opgavernes faglige kvalitet. Denne procedure er kommet i stand som direkte følge af COWI's hidtidige problemer med at levere den fornødne kvalitet i opgaverne. Dermed er Skolestyrelsen nu langt tættere involveret i kvalitetssikringen af COWI's arbejde. Det er dog fortsat COWI, der har det kontraktuelle ansvar for at udvikle testopgaver.

Forlig om forsinkelse i leveringen af de nationale test

I juni 2008 har COWI og Skolestyrelsen indgået et forlig, som afklarer spørgsmålet om bod for de forsinkelser, der er indtrådt i udviklingen af testene (jf. brev til forligskredsen fra undervisningsministeren af 1. juli 2008).

Forliget har samtidig sikret grundlaget for det videre samarbejde mellem Skolestyrelsen og COWI. Det er nu en del af aftalegrundlaget, at Skolestyrelsen, som omtalt ovenfor, skal godkende hver enkelt opgave forud for afprøvningen på skolerne.

Ligeledes er der aftalt en ny arbejdsplan for projektet, som indebærer, at opgaverne til de nationale test skal være færdigudviklede efter følgende tidsplan:

30. januar 2009: Matematik 3. og 6. klasse, engelsk 7. klasse, fysik/kemi 8. klasse, geografi 8. klasse og biologi 8. klasse (i alt seks test).

1. maj 2009: Læsning 2., 4., 6. og 8. klasse og dansk som andetsprog 5. og 7. klasse (i alt seks test).

Hvis testopgaverne ikke er færdige til de anførte tidspunkter, skal COWI betale en bod pr. arbejdsdag, indtil opgaverne er leveret i overensstemmelse med kontrakten. Bodden kan dog suspenderes i op til 300 dage, hvis overskridelsen af tidsplanen skyldes, at uforholdsmæssigt mange opgaver forkastes i forbindelse med Rasch-analysen.

Status for test i matematik, engelsk, fysik/kemi, geografi og biologi

Opgaverne til de seks test, som ifølge tidsplanen skal være færdigudviklede 30. januar 2009, blev gennemgået af Skolestyrelsens faglige rådgivere i marts 2008 og afprøvet på skolerne i april og maj 2008.

Skolestyrelsens godkendelse af opgaver til de seks test

Skolestyrelsens faglige rådgivere gennemgik i alt ca. 4.800 opgaver til de seks test. Heraf kunne ca. 2.200 godkendes uden forbehold, mens de resterende ca. 2.600 opgaver ikke umiddelbart kunne godkendes. Flest opgaver blev godkendt til de to test i matematik, og færrest opgaver blev godkendt til testene i fysik/kemi og geografi.

Skolestyrelsens faglige rådgivere gav en begrundelse for hver enkelt opgave, der ikke kunne godkendes. Nogle opgaver blev ikke godkendt, fordi de var behæftet med helt åbenlyse fejl. Andre opgaver blev ikke godkendt, fordi de var sat op på en måde, der kunne virke forstyrrende for eleven. For eksempel kunne nogle opgaver ikke læses på ét skærmbillede, og nogle opgaver indeholdt overskrifter eller forklaringer, som var for lange eller overflødige. Vurderingen af opgaverne tog udgangspunkt i anbefalingerne fra evalueringen i 2007.

På trods af Skolestyrelsens manglende godkendelse af et flertal af opgaverne vurderede COWI, at det ville give mening at gennemføre opgaveafprøvningen som planlagt. COWI garanterede i en skriftlig erklæring til Skolestyrelsen, at opgaver med egentlige fejl ville blive rettet eller fjernet fra opgavebanken forud for afprøvningen. COWI garanterede samtidig, at andre af Skolestyrelsens kommentarer ville kunne imødekommes efter afprøvningen, uden at det havde betydning for afprøvningens kvalitet, og uden at det ville kræve fornyet afprøvning af opgaverne.

Afprøvning af opgaver på skolerne

På baggrund af COWI's erklæring om opretning af opgavernes kvalitet blev det besluttet at gennemføre afprøvningen af opgaverne til de seks test som planlagt i april og maj 2008. Ca. 450 skoler blev udtrukket til at deltage i afprøvningen, og i alt deltog ca. 25.000 elever i afprøvningen.

Skolerne fik mulighed for at meddele Skolestyrelsen, hvis de af særlige grunde ikke kunne deltage i afprøvningen. Alle ønsker, som Skolestyrelsen modtog inden for en angivet tidsfrist, blev imødekommet.

Resultatet af opgaveafprøvningen til de seks test

COWI har efter afprøvningen gennemført den såkaldte Rasch-analyse, der fastsætter opgavernes sværhedsgrad og forkaster de opgaver, der ikke lever op til visse psykometriske krav.

Rasch-analysen danner baggrund for at vurdere, om opgavebanken lever op til de krav, der er aftalt mellem COWI og Skolestyrelsen. Opgavebanken skal rumme mindst 180 opgaver på hvert profilområde (hver test består af tre profilområder, som er testens faglige delområder). Opgaverne til hvert profilområde skal desuden fordele sig nogenlunde ligeligt med hensyn til sværhedsgrader.

På de områder, hvor Rasch-analysen viser, at opgavebanken ikke lever op til kravene, skal opgavebanken suppleres med nye opgaver. De nye opgaver skal godkendes af Skolestyrelsen og afprøves på skolerne ved en supplerende afprøvning.

I oversigten nedenfor ses resultatet af Rasch-analysen. Som det fremgår, er der behov for at afprøve nye opgaver til fire ud af de seks test: matematik 3. klasse, fysik/kemi 8. klasse, geografi 8. klasse og engelsk 7. klasse.

For de to øvrige test er der ikke behov for at afprøve supplerende opgaver. Testen i biologi for 8. klasse rummer et tilstrækkeligt antal opgaver på alle tre profilområder, og opgaverne fordeles sig nogenlunde ligeligt med hensyn til sværhedsgrader. Testen i matematik for 6. klasse rummer et tilstrækkeligt antal opgaver, men på ét af profilområderne fordeles opgaverne sig ikke jævnt. En ligelig fordeling kan imidlertid opnås ved at supplere med opgaver fra testen i matematik for 3. klasse. Der er derfor heller ikke behov for at fremstille nye opgaver til denne test.

	Antal profilområder med tilstrækkeligt antal opgaver (mindst 180)	Antal profilområder med ligelig fordeling af opgaver på sværhedsgrader	Behov for supplerende udvikling og afprøvning

Matematik 3. klasse	2 af 3	1 af 3	Ja
Matematik 6. klasse	3 af 3	2 af 3	Nej
Fysik/kemi 8. klasse	2 af 3	1 af 3	Ja
Biologi 8. klasse	3 af 3	3 af 3	Nej
Geografi 8. klasse	1 af 3	2 af 3	Ja
Engelsk 7. klasse	2 af 3	1 af 3	Ja

Supplerende afprøvning af opgaver til de seks test

Det er planlagt, at den supplerende afprøvning til de fire test vil blive gennemført i december 2008.

Det er endnu ikke afgjort, hvor mange skoler der er behov for at involvere i afprøvningen. Antallet af skoler afhænger af, hvor mange opgaver der på hvert profilområde skal fremstilles og afprøves. COWI vil i den kommende tid foretage denne opgørelse.

Skolerne til den supplerende afprøvning vil blive udvalgt, så der så vidt muligt ikke involveres skoler, der allerede har afprøvet opgaver i 2008. Hvorvidt dette er muligt, afhænger af, hvor mange skoler der skal involveres, og om der blandt de skoler, der endnu ikke har afprøvet opgaver, kan findes et repræsentativt udsnit af landets skoler.

Skolestyrelsen vil, så snart det er muligt, give meddelelse til de skoler, der er udvalgt til at deltage. Skolerne vil ligesom ved de foregående afprøvninger få mulighed for at meddele Skolestyrelsen, hvis de af særlige grunde ikke kan deltage i afprøvningen. Skolestyrelsen vil så vidt muligt imødekomme eventuelle ønsker om ikke at deltage.

Særproduktion af meget lette opgaver

Skolestyrelsens kvalitetssikrere har påpeget, at der muligvis i engelsk, fysik/kemi, biologi og geografi er behov for et mindre antal meget lette opgaver. Der er tale om opgaver, som er lettere end de opgaver, COWI er kontraktligt forpligtet til at producere. Styrelsen har derfor – som et forsøg – ladet i alt ca. 100 opgaver producere af styrelsens kvalitetssikrere med henblik på, at disse indgår i den supplerende opgaveafprøvning. Det vil efter afprøvningen blive vurderet, om disse opgaver skal indgå i opgavebankerne.

Den ekstra produktion af meget lette opgaver betyder, at der udover til de test, som er markeret i tabellen ovenfor, også vil blive foretaget en supplerende opgaveafprøvning til testen i biologi.

Status for test i dansk/læsning

Udviklingen af de fire test i dansk/læsning for 2., 4., 6. og 8. klasse er en væsentligt mere kompleks opgave end udviklingen af de øvrige test.

Evalueringen af de nationale test i 2007 viste, at den faglige kvalitet af den første udgave af læsetesten, som var rettet mod elever i 8. klasse, skulle forbedres væsentligt. En stor del af opgaverne var konstrueret, så de målte elevernes indsigt i dansk sprog, litteratur og kultur snarere end elevernes evne til at læse.

Evalueringen anbefalede derfor, at selve grundlaget for læsetestene blev lavet om, og COWI har været nødt til at starte stort set forfra med fremstillingen af læseopgaver. Skolestyrelsens faglige rådgivere på læseområdet har i foråret 2008 deltaget i møder med COWI for at hjælpe med at holde udviklingen på rette spor.

Tidsplan for afprøvning af opgaver til læsetestene

Det har været planlagt, at afprøvningen af alle opgaver til de fire læsetest skulle foregå i september og oktober 2008. COWI har imidlertid i august 2008 oplyst Skolestyrelsen, at produktionen af opgaver ikke er forløbet planmæssigt, og at en tredjedel af opgaverne ikke når at blive klar til det planlagte tidspunkt.

Afprøvningen af læseopgaver vil som følge heraf blive gennemført ad to omgange. Størstedelen af opgaverne afprøves som planlagt i september og oktober 2008, mens en mindre del af opgaverne afprøves i december 2008.

Opgavernes faglige kvalitet

Skolestyrelsens faglige rådgivere har i august og september 2008 gennemgået og vurderet 2.613 opgaver i dansk/læsning forud for afprøvningen. Skolestyrelsen har på baggrund af de faglige rådgiveres vurdering ikke kunnet godkende nogen opgaver uden kommentarer. 1.618 opgaver vil formentlig kunne godkendes, hvis der foretages mindre ændringer, mens de sidste 995 opgaver formentlig kun vil kunne godkendes, hvis der foretages mere gennemgribende ændringer. Problemerne i opgaverne angår blandt andet kommafejl, upræcise eller forkerte forklaringer på ord og vendinger, dårligt formulerede spørgsmål og flere korrekte svar på spørgsmålene.

Skolestyrelsen har allerede i foråret 2008 på en række møder med COWI påpeget de faglige problemer med opgaverne. Skolestyrelsens og COWI's faglige rådgivere har på møderne udtrykt enslydende kritik af opgaverne. COWI har imidlertid ikke til fulde formået at rette op på opgaverne forud for Skolestyrelsens godkendelse.

Skolestyrelsen og COWI er blevet enige om at afprøve så mange opgaver som muligt i den allerede planlagte afprøvningsperiode. I lighed med i foråret vil godkendelsen af læseopgaverne formentlig kunne ske under betingelse af, at COWI garanterer den nødvendige opretning af opgaverne.

Supplerende afprøvning

Rasch-analysen af afprøvningen i efteråret 2008 vil afgøre, om der bliver behov for at fremstille og afprøve supplerende opgaver til læsetestene. Det er planlagt, at en eventuel supplerende afprøvning vil blive gennemført i marts 2009.

Status for test i dansk som andetsprog

Foruden de ti obligatoriske test bliver der udviklet to frivillige test i dansk som andetsprog for 5. og 7. klasse. Disse test vil blive stillet til rådighed for skolerne på frivillig basis, når opgaverne er færdigudviklede.

Det er planlagt, at opgaverne til de to test i dansk som andetsprog skal afprøves i november og december 2008. Afprøvningen gennemføres på de skoler i landet, som har særligt mange elever, der modtager undervisning i dansk som andetsprog.

Skolestyrelsens faglige rådgivere vil i oktober og november 2008 gennemgå opgaverne forud for afprøvningen. De faglige rådgivere har indtil nu haft lejlighed til at gennemgå et mindre antal opgaver. På møder med COWI i sommeren 2008 er det blevet påpeget, at opgaverne til især ét af de tre profilområder i en vis udstrækning tester noget andet end det, de er beregnet til. COWI og Skolestyrelsen er nu i dialog om, hvordan der kan rettes op på dette problem.

Videreudvikling af testenes generelle virkemåde

Sideløbende med udviklingen af testopgaverne foretager COWI en videreudvikling af testenes generelle virkemåde på en række områder. Videreudviklingen er baseret på evalueringen fra 2007 og på brugerundersøgelser, som COWI og Skolestyrelsen har gennemført fra december 2007 til juni 2008. Skolestyrelsen har i denne periode gennemført otte fokusgruppemøder blandt lærere, skoleledere, forældre og kommunale repræsentanter.

Tilbage melding til lærerne om testresultaterne

En del af videreudviklingen angår tilbage meldingen til lærerne på elevernes resultater. Når eleverne har gennemført en test, får lærerne adgang til elevernes testresultater via internettet. Lærerne kan her danne sig et overblik over klassens resultater og gå i dybden med den enkelte elevs besvarelser.

COWI og Skolestyrelsen er netop nu i dialog om, hvordan tilbage meldingen på testresultaterne kan forbedres på baggrund af brugerundersøgelserne. Lærerne vil i den nye udgave af testene få bedre mulighed for at overskue de informationer, der er til rådighed, og det vil blive nemmere at gennemskue, hvordan testsystemet beregner elevernes resultater. Der gennemføres ligeledes forbedringer i den måde, skoleledere og forældre får resultaterne præsenteret på.

Måling af hastighed i læsetestene

Evalueringen i 2007 anbefalede, at der i læsetestene fremover rapporteres et mål for elevernes læsehastighed. Dette er en videreudvikling af det oprindelige testsystem, hvor bedømmelsen af eleverne udelukkende er baseret på, om eleverne svarer rigtigt på opgaverne. COWI er nu i gang med at implementere måling af læsehastigheden til brug for de kommende læsetest. Det vil dog efter Skolestyrelsens vurdering være en udfordring at få indarbejdet måling af og tilbage melding på læsehastigheden i det eksisterende testsystem. Der kan derfor blive tale om, at dette element må videreudvikles på lidt længere sigt.

Tilgængelighed

I kontrakten med COWI er det et krav, at testene lever op til kontraktens fastsatte standard for tilgængelighed for elever med funktionsnedsættelser. I tidligere statusnotater til forligskredsen har Skolestyrelsen orienteret om, at de nationale test i 2007 ikke fuldt ud opfyldte kravene om tilgængelighed. Skolestyrelsen har løbende været i dialog med handicaporganisationerne om dette.

Ifølge en status fra COWI af den 22. august 2008 er de tekniske krav fra kontrakten vedr. tilgængelighed nu implementeret i testsystemet. Et eksternt og uvildigt firma med ekspertise på området har dog netop afsluttet en gennemgang af testopgaverne med henblik på at dokumentere overholdelsen af det krævede niveau for tilgængelighed. Konklusionen er, at der er behov for yderligere tiltag i forhold til opgavernes udformning.

Hertil kommer, at siden kontraktens indgåelse i 2006 er kravet til tilgængelighed på offentlige hjemmesider i Danmark blevet skærpet, og det er blevet obligatorisk at anvende det internationale niveau 2 for tilgængelighed i stedet for niveau 1. Skolestyrelsen vurderer bl.a. på baggrund af

handicaporganisationers og eksperteres tilkendegivelser, at testopgaverne også bør opfylde tilgængelighedsstandarden på niveau 2, da dette vil kunne imødekomme ønsket om tilgængelighed for flest muligt elever med funktionsnedsættelser. Skolestyrelsen har derfor bedt COWI om et tilbud på implementering af standarderne for tilgængelighed på niveau 2 for netstedet og testopgaverne.

Nogle grupper af elever med funktionsnedsættelser vil ikke blive fuldt tilgodeset, selv om tilgængelighedsstandard 2 bliver implementeret. Det kan fx dreje sig om døve elever eller elever med særlige handicap. Skolestyrelsen vil sammen med COWI vurdere nødvendigheden af at gennemføre supplerende tiltag for disse grupper i testsystemet.

Handicaporganisationerne har efterspurgt vejledninger målrettet forskellige grupper af elever med funktionsnedsættelser i forbindelse med testes forberedelse, gennemførelse og opfølgning. Derfor er Skolestyrelsen i gang med at planlægge og igangsætte udarbejdelsen af specifikke vejledninger i samarbejde med nogle af organisationerne og videncentrene på områderne.

Samlet vurdering af tidsplanen for fremstillingen af testopgaver

Det er Skolestyrelsens vurdering, at øve- og prøveåret indtil nu har bragt udviklingen af testene et stort skridt videre mod målet om at kunne tilbyde lærerne et pædagogisk værktøj af høj kvalitet.

COWI har på baggrund af evalueringen fra 2007 formået at skabe et forbedret grundlag for opgaveproduktionen. I forhold til de særlige udfordringer, der har knyttet sig til læsetestene, har COWI nu sat en produktion af opgaver i gang, som tager udgangspunkt i evalueringens anbefalinger.

Skolestyrelsen vurderer desuden, at den tættere involvering i kvalitetssikringen af COWI's arbejde har givet et betydeligt udbytte. Der er blevet etableret en løbende dialog mellem Skolestyrelsens og COWI's faglige rådgivere, og denne dialog har været medvirkende til at rette opgaveproduktionen ind i forhold til de faglige kvalitetskrav.

Samlet er det dog Skolestyrelsens vurdering, at det på baggrund af den aktuelle status er usikkert, om COWI kan have alle opgaver til de ti obligatoriske test klar til de aftalte tidspunkter. Usikkerheden knytter sig særligt til følgende områder:

- I forhold til de seks test, som blev afprøvet i foråret, mangler COWI fortsat at udbedre en stor del af de problemer, som Skolestyrelsen påpegede forud for afprøvningen. COWI har endnu

ikke leveret en fyldestgørende plan for, hvordan udbedringen vil blive foretaget.

- COWI skal inden for de kommende måneder fremstille et antal supplerende opgaver til fire af de seks test, som blev afprøvet i foråret. Opgaverne skal herefter kvalitetssikres og afprøves på skolerne. Først umiddelbart inden den planlagte deadline for disse test vil COWI kunne afgøre, om testene indeholder et tilstrækkeligt antal opgaver.
- COWI skal i forbindelse med den supplerende afprøvning sikre, at der er opgaver nok til både de svageste og de dygtigste elever. COWI's opgaveudviklere har hidtil haft vanskeligt ved at producere nemme opgaver til nogle fag og svære opgaver til andre fag. Det er usikkert, om COWI inden den supplerende afprøvning formår at iværksætte en opgaveproduktion, der tager højde for dette.
- COWI har hidtil ikke formået at overholde tidsplanen for udviklingen af opgaver til de fire læsetest. COWI er allerede i august 2008 kommet bagud i forhold til den reviderede produktionsplan, der blev lavet i juni 2008. Der udestår fortsat en produktion af mindst 1.000 læseopgaver, og COWI har hidtil ikke formået at producere så mange opgaver på den tid, der her er til rådighed.
- Det er endnu uvist, om læseopgaverne i lige så høj grad som opgaverne til de seks øvrige test vil kunne godkendes af Raschanalysen, eller om der i foråret 2008 skal iværksættes en større supplerende til disse test.
- Endelig har COWI fortsat store udfordringer med at leve op til kvalitetskravene til læseopgaverne. Af de 2.613 opgaver, som Skolestyrelsen har vurderet forud for afprøvningen i september-oktober, er ingen opgaver blevet godkendt uden kommentarer.

Foruden den usikkerhed, der knytter sig til det faglige indhold i opgaverne, er det på nuværende tidspunkt usikkert, om COWI inden foråret 2009 kan nå at foretage en række forbedringer af testenes generelle virkemåde. Det gælder forbedringer i tilbagemeldingerne til lærere, skoleledere og forældre og videreudviklingen af læsetestene, så der tages højde for elevernes læsehastighed.

Der knytter sig desuden en usikkerhed til, om COWI inden foråret 2009 kan nå at implementere kravene til tilgængelighed i testene, så brugerne oplever testene som fuldt tilgængelige. Nogle af kravene til tilgængelighed vil kunne påvirke testene så meget, at dele af systemet skal ændres.

Der kan fx være tale om specifikke opgavetyper eller grafik, som ikke kan gøres tilgængelige, uden at det kræver grundlæggende ændringer af en stor del af opgaverne. Endvidere kan der være ændringer, som påvirker testopgavernes indhold så meget, at en ny Rasch-analyse kan blive nødvendig. Det er desuden usikkert, om opfyldelsen af kravene til tilgængelighed i tilstrækkelig grad vil opfylde de forskellige behov hos elever med funktionsnedsættelser. Selv om testene lever op til standarderne for tilgængelighed, kan der være handicapgrupper, som ikke bliver tilgodeset, og som der skal udvikles særlige løsninger til. Det kan fx dreje sig om døve elever eller elever med kognitive handicap. Sådanne løsninger kan forudses at være særligt tidskrævende.

Ibrugtagning af de nye udgaver af de nationale test

Det er Skolestyrelsens vurdering, at skolerne snarest muligt bør orienteres om, hvorvidt der i foråret 2009 skal afholdes obligatoriske test, så skolerne kan tilrettelægge forårets øvrige aktiviteter efter dette. Skolestyrelsen har allerede modtaget en del henvendelser fra skolerne herom.

Skolestyrelsen har hidtil sigtet mod, at de nye udgaver af testene kan tages i brug som obligatoriske test fra foråret 2009. Det er, som nævnt ovenfor, Skolestyrelsens vurdering, at denne plan er forbundet med usikkerhed. Hvis det udmeldes til skolerne, at der skal gennemføres obligatoriske test i foråret 2009, er det med risiko for, at en eller flere test må aflyses eller gennemføres med et reduceret antal opgaver.

Efter Skolestyrelsens opfattelse bør testene først tages i brug som obligatoriske test, når der er en meget høj grad af sikkerhed for, at kvaliteten er i orden, og at testene kan fungere som et meningsfuldt pædagogisk værktøj.

Skolestyrelsens forslag til ibrugtagning af de nye udgaver af testene

Skolestyrelsen foreslår, at der udmeldes en plan for ibrugtagning af testene, som søger at imødegå de ovennævnte risici, og som samtidig har til formål at involvere skolerne tæt i ibrugtagningen.

Forslaget indebærer, at testene i foråret 2009 tages i brug i en pilotfase på et mindre antal frontløberskoler. Denne del af forslaget vil blive beskrevet nærmere nedenfor.

Forslaget indebærer samtidig, at der sigtes mod første gang at gennemføre obligatoriske test med de nye udgaver af testene i perioden februar - april 2010. Herefter vil der hvert år kunne gennemføres obligatoriske test i perioden februar - april, sådan som det har været tiltænkt, siden udviklingen af de nationale test blev påbegyndt

Det indgår som en del af det overordnede koncept for de nationale test, at testene uden for perioder med obligatoriske test kan anvendes på frivillig basis af både folkeskoler og frie grundskoler. Efter pilotfasen vil Skolestyrelsen vurdere, hvornår denne ordning kan påbegyndes med de nye udgaver af testene. Det vil eventuelt kunne ske fra efteråret 2009, forud for de obligatoriske test.

Skolestyrelsens samlede forslag til plan for ibrugtagning af de nye udgaver af testene er angivet i tabellen herunder:

Plan for ibrugtagning af de nye udgaver af de nationale test

Tidspunkt	Aktivitet
Marts – maj 2009	<p>Pilotfase</p> <p>Når testene er klar til brug, anvendes de på et mindre antal skoler i en pilotfase. Pilotfasen skal være med til at sikre, at testene fungerer, som de skal, inden de tages i brug som obligatoriske test.</p> <p>Testene vil i pilotfasen blive anvendt efter følgende plan:</p> <p>Marts – april 2009: Matematik, engelsk, fysik/kemi, biologi og geografi (seks test)</p> <p>Maj 2009: Dansk/læsning (fire test)</p>
Eventuelt fra efteråret 2009	<p>Frivillig brug af test</p> <p>Efter pilotfasen kan det afgøres, hvornår de ti obligatoriske test og de to frivillige test i dansk som andetsprog kan stilles til rådighed for skolerne på frivillig basis (denne ordning gælder uden for perioder med obligatoriske test).</p>
Februar – april 2010 (herefter hvert år i samme periode)	<p>Obligatoriske test</p> <p>Alle ti obligatoriske test gennemføres på skolerne.</p>

Pilotfase forud for anvendelse af de nye test som obligatoriske test

Forslaget om en pilotfase skal være med til at sikre, at testene fagligt, pædagogisk og teknisk fungerer, som de skal, inden de tages i brug som obligatoriske test.

Pilotfasen gennemføres ved, at 100 skoler med særlig interesse for at bidrage til testenes udvikling får mulighed for at anvende testene på normal vis, når testene er klar til brug. De 100 frontløberskoler vil i pilotfasen blive bedt om at meddele alle iagttagelser af forhold, hvor testsystemet fungerer i modstrid med beskrivelsen af systemet, eller hvor der på anden vis måtte vise sig fejl eller uhensigtsmæssigheder. Testene vil derefter kunne justeres, og eventuelle problemer rettes op, inden testene tages i brug som obligatoriske test.

Forslaget om en pilotfase skal ses på baggrund af erfaringerne fra de obligatoriske test i 2007. Testene blev anvendt for første gang uden tidligere at have været afprøvet på skolerne, og testsystemet viste sig da at indeholde nogle åbenlyse ”børnesygdomme”. Blandt andet tog testene længere tid at gennemføre for eleverne end forventet, og opgørelser over elevernes resultater kunne i første omgang ikke leveres til det lovede tidspunkt. Disse problemer kunne have været identificeret og udbedret, hvis testene på forhånd havde været anvendt på et mindre antal skoler i en pilotfase.

Forslaget skal desuden ses på baggrund af, at opgaverne til de fire læsetest efter planen skal være færdige til maj 2009. De obligatoriske læsetest vil dermed formentlig tidligst kunne afholdes i maj og juni 2009. Skolestyrelsen vurderer på baggrund af erfaringerne med den første udgave af testene, at dette er et uhensigtsmæssigt tidspunkt for obligatoriske test. Lærerne har i maj og juni kun kort tid til at følge op på testresultaterne i undervisningen, og mulighederne for at drøfte testresultaterne med forældrene er ringe, da der typisk ikke afholdes skole-hjem-samtaler i tiden op til sommerferien.

Endelig skal forslaget om en pilotfase ses på baggrund af COWI's hidtidige problemer med at overholde deadlines, som beskrevet ovenfor. COWI skal som nævnt have opgaverne klar til nogle test 30. januar 2009 og til andre test 1. maj 2009. En pilotfase, hvor testsystemets generelle funktioner afprøves, vil kunne gennemføres, også selvom alle opgaver ikke er færdigudviklede. Pilotfasen vil dog, ligesom enhver anden anvendelse af testene, kun kunne gennemføres, hvis testsystemet rent teknisk er færdigudviklet.

Pilotfasens fokusområder

Pilotfasen vil først blive gennemført, når COWI vurderer, at testene er klar til brug. I sagens natur kan det ikke på forhånd afgøres, om der vil vise sig problemer på særlige områder. Skolestyrelsen vil imidlertid på forhånd udvælge nogle fokusområder for pilotfasen, hvor der vil blive foretaget en systematisk afprøvning og erfaringsopsamling. Det er planen, at der vil være fokus på følgende fire områder:

1. Den pædagogiske anvendelighed af testresultaterne

Det er vigtigt for lærernes mulighed for pædagogisk opfølgning på testene, at resultaterne præsenteres på en sådan måde, at lærerne umiddelbart kan anvende dem i planlægningen af undervisningen. Resultaterne skal være nemme at overskue, det skal være muligt at gå i dybden med elevernes besvarelser, og lærerne skal kunne forstå, hvad der ligger til grund for et godt og et mindre godt resultat.

COWI foretager som nævnt en række forbedringer af den måde, testresultaterne præsenteres på, til brug for de kommende test. Pilotforsøget vil have fokus på, om testresultaterne i den nye udgave af testene præsenteres på en hensigtsmæssig måde. I forhold til læsetestene vil der være særligt fokus på tilbagemeldingen på elevernes læsehastighed, idet måling af læsehastigheden som nævnt indgår som en helt ny funktionalitet i den kommende udgave af læsetestene.

2. Teknik

De første obligatoriske test i 2007 forløb generelt uden store tekniske problemer. De digitale afgangsprøver, som også leveres af COWI, måtte imidlertid aflyses på grund af tekniske problemer i 2007, og i 2008 afslørede en generalprøve alvorlige fejl i systemet.

Det er Skolestyrelsens vurdering, at disse erfaringer gør det nødvendigt at gennemføre grundige tekniske afprøvninger inden lanceringen af nye udgaver af digitale prøver og test. Det er desuden Skolestyrelsens vurdering, at skolernes fortsatte tillid til digitale prøver og test er afhængig af, at tekniske problemer fremover minimeres.

I pilotfasen vil der derfor være fokus på, om de nye test teknisk set fungerer, som de skal. Skolerne vil blive opfordret til at melde tilbage til Skolestyrelsen, hvis de oplever tekniske problemer, og COWI vil blive bedt om at udbedre eventuelle fejl, inden testene tages i brug som obligatoriske test.

3. Elever med særlige behov

Skolestyrelsen vil inden pilotfasen have udviklet specifikke vejledninger til lærerne om, hvordan elever med særlige behov får det største udbytte af testene. Efter pilotfasen vil det være muligt at indsamle erfaringer med anvendelse af testene blandt elever med funktionsnedsættelser med særlig fokus på testenes tilgængelighed, på hvorledes rapporteringen af testresultater fungerer for denne gruppe elever og på den pædagogiske opfølgning.

4. Faglige spørgsmål til opgaverne

Når testene er klar til pilotfasen, vil alle opgaver på forhånd være gennemgået og godkendt af Skolestyrelsens faglige rådgivere. I pilotfasen vil der blive mulighed for også at få faglige tilbagemeldinger på opgaverne fra de lærere, som skal anvende testene.

Lærerne vil i pilotfasen blive opfordret til at forholde sig kritisk til opgavernes faglige indhold og meddele Skolestyrelsen, hvis de vurderer, at en opgave kan forbedres.

Den praktiske gennemførelse af pilotfasen

Hvis COWI formår at udvikle testene efter den nuværende tidsplan, vil pilotfasen efter Skolestyrelsens vurdering kunne gennemføres i perioden 2. marts – 29. maj 2009.

I pilotfasen vil hver obligatorisk test blive anvendt på ti skoler. Til anvendelse af de ti obligatoriske test vil der således blive involveret i alt 100 skoler. Denne fremgangsmåde skal sikre, at hver enkelt test bliver grundigt gennemprøvet i sin færdige form, og at det bagvedliggende testsystem, som er fælles for alle ti test, bliver gennemprøvet på et bredt udsnit af skoler.

Testene vil blive anvendt i pilotfasen, efterhånden som opgaverne er klar. I marts og april vil de seks test i engelsk, matematik (to test), fysik/kemi, biologi og geografi blive anvendt på i alt 60 skoler, og i maj 2009 vil de fire test i dansk/læsning blive anvendt på i alt 40 skoler.

Det vil som udgangspunkt være frivilligt for skolerne, om de ønsker at deltage i pilotfasen. Det er Skolestyrelsens erfaring, at mange skoler gerne vil deltage i et forløb som dette, også selvom det er med risiko for, at skolerne ikke får det fulde udbytte af testene. Deltagelse i pilotfasen gør skolerne til frontløberskoler i udviklingen af de nationale test, idet de 100 skoler vil få en særlig mulighed for at sætte deres præg på udformningen af testsystemet. Deltagelse i pilotfasen vil samtidig give eleverne mulighed for at blive fortrolige med testenes virkemåde, og lærerne vil få kendskab til testenes pædagogiske anvendelsesmuligheder.

Økonomiske og kontraktuelle forhold

COWI er indstillede på at tage testene i brug i en pilotfase og på at indgå en aftale om de praktiske omstændigheder i den forbindelse, hvis der træffes beslutning om ovennævnte forslag. De nærmere drøftelser om de praktiske omstændigheder vil kunne medføre justeringer i forhold til den fremgangsmåde, der er beskrevet ovenfor.

Skolestyrelsen vurderer, at den foreslåede plan for ibrugtagning kan gennemføres uden ændringer i det kontraktuelle forhold til COWI. Skolestyrelsen vil over for COWI fastholde de ovenfor nævnte bodsbelagte milepæle med hensyn til udviklingen af opgaver til testene.

Skolestyrelsen vurderer, at gennemførelsen af pilotfasen vil kunne ske inden for den samlede ramme for projektets økonomi. Som følge af pilotfasen vil der kunne opstå behov for efterfølgende at justere opgaver og/eller testsystem. De kontraktlige og økonomiske konsekvenser vil i den forbindelse skulle drøftes med COWI.

Orientering til skoler og kommuner

Skolestyrelsen vil umiddelbart efter en eventuel beslutning om ovenstående plan for ibrugtagning af testene orientere skoler og kommuner om planen og om baggrunden for at iværksætte en pilotfase. Skolerne vil samtidig blive orienteret om, at de i januar 2009 vil få nærmere information om tilmelding til pilotfasen.